

## PEADIREKTOR

OTSUS

14.01.2004 nr 1-KO

### **Koondumisele nr 41-ko/2003 Ramirent Oyj/Altima AB (publ) loa andmine**

#### **Koondumine**

22.12.2003.a esitas Ramirent Oyj esindaja Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt Soome äriühing Ramirent Oyj tegi 10.12.2003.a avaliku ostupakkumise Rootsi äriühingu Altima AB (publ) kõigi aktsiate omandamiseks. Nimetatud tehingu tulemusel omandab Ramirent Oyj valitseva mõju Altima AB üle konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 2 lg 4 tähenduses. Seega on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 1 p 2 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 24.12.2003.a Ramirent Oyj ja Altima AB koondumise teate saamise kohta teate väljaandes "Ametlikud Teadaanded". Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

#### **Koondumise osalised**

KonkS § 20 punktide 2 ja 4 järgi on koondumise osaline ettevõtja, kes omandab valitseva mõju teise ettevõtja üle, ja ettevõtja, kelle üle omandatakse valitsev mõju. Seega on käesoleval juhul koondumise osalisteks Ramirent Oyj ja Altima AB.

Ramirent Oyj on Soomes registreeritud äriühing peakorteriga Helsingis, kes tegeleb masinate ja seadmete rentimisega ehitus- ja tööstussektorile. Ettevõtja peamised kliendid on ehitus-, paigaldus- ja tööstusettevõtted, laevatehased, muud asutused ning eraisikud. Ramirent Oyj on Soome suurim ehitustööriistu rentiv kontsern, millel on tütarettevõtjad Põhjamaades ja Ida-Euroopa riikides. Kokku on kontsernil üle 170 rendipunkti. Kontsernil on Eestis tütarettevõtja AS Ramirent, kelle põhitegevusala on ehitusseadmete ja -masinate rentimine.

Altima AB on Rootsis registreeritud äriühing peakorteriga Göteborgis, kes tegeleb masinate ja seadmete rentimisega ehitus- ja tööstussektorile. Altima AB peamised kliendid on ehitus- ja tööstusettevõtted ja avalik sektor ning ta tegutseb Põhjamaades ja Balti riikides. Kontsernil on Eestis 2002.a tegevust alustanud tütarettevõtja Altima Eesti OÜ, kelle põhitegevusala on samuti ehitusseadmete ja -masinate rentimine. Kuni selle ajani tegeles Eestis rentimisega Altima AB emaettevõtja NCC AB.

## Õiguslik hinnang

### Koondumise kontrolli kohaldamine

KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta ülemaailmsed käibed kokku ületavad 500 miljonit krooni ja vähemalt kahe koondumise osalise ülemaailmne käive ületab kummalgi 100 miljonit krooni ning ettevõtja või tema osa, kelle üle omandatakse valitsev mõju, äritegevus toimub Eestis.

Ramirent kontserni 2002.a majandusaasta käive oli [...] miljardit krooni ja Altima kontserni 2002.a majandusaasta käive – [...] miljardit krooni. Altima AB äritegevus toimub Eestis tema tütarettevõtja Altima Eesti OÜ kaudu. Seega kuulub Ramirent Oyj ja Altima AB koondumine KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollimisele.

### Kaubaturud

KonkS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ning kasutustingimuste, tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate kaupade käibimise ala kogu Eesti territooriumil või selle osal.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 06.11.2002.a määruse nr 3 § 7 lg 3 p 1 kohaselt on horisontaalselt mõjutatud kaubaturuks selline kaubaturg, kus tegutseb vähemalt kaks koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat ning koondumine viib vähemalt 15 protsendilise turuosani.

Käesoleva koondumise puhul on horisontaalselt mõjutatud kaubaturuks klientidele professionaalseks kasutamiseks mõeldud ehitusseadmete ja - masinate rentimise kaubaturg (edaspidi ehitusseadmete ja –masinate rentimise kaubaturg).

Koondumise osalised tegutsevad mõlemad Eestis: Ramirent Oyj oma tütarettevõtja AS Raminent kaudu ja Altima AB oma tütarettevõtja Altima Eesti OÜ kaudu.

Mõlema ettevõtja tegevus kattub ehitusseadmete ja - masinate rentimise kaubaturul. Tänapäeval eelistavad masinate ja seadmete kasutajad nende omamisele üha enam rentimist. Viimastel aastatel on ehitusettevõtted muutnud oma masina- ja seadmepargiga seotud põhimõtteid. See on kaasa toonud kasvava masinate rendituru loomise, mis pakub klientidele suuremaid võimalusi rentimisel, selle asemel, et seadmeid ja masinaid ise osta ja omada. Rendiseadmed hangitakse Eestis tegutsevatest edasimüüjatelt ning suuremad seadmed välismaalt. AS Ramirent ja Altima Eesti OÜ poolt renditavad tooted on alljärgnevad: väikesed ehitusmasinad (sh miniekskavaatorid, autokraanad, kompressorid jm), moodulid (ajutised eluruumid, teisaldatavad soojakud jm), tõsteseadmed, piirdeaiad ja tellingud, betooniraketised, kopad ja laadurid. Rendiettevõtted investeerivad pidevalt uutesse seadmetesse ja tootevalik suureneb jätkuvalt. Samas rendiettevõtted ei konkureeri omavahel mitte üksikute tootegruppide lõikes, vaid kogu oma tootevalikuga. Nõudluse poolt vaadatuna on rendiettevõtete poolt pakutavate toodete asendatavus piiratud, kuid pakkumise poolelt pakuvad nii AS Ramirent, Altima Eesti OÜ kui nende suuremad konkurendid Eestis sama tootevalikut. Eesti kliendid vajavad aeg-ajalt tooteid peaaegu kogu tootevaliku ulatuses. Seega ei ole antud koondumise puhul määratletud eraldi üksikute toodete või tootegruppide rentimise kaubaturge. Samuti ei ole jagatud kaubaturgu kliendirühmadest lähtuvalt, kuivõrd suuremate klientidega ei ole sõlmitud üleriigilisi raamlepinguid ning müügitegevust teostatakse kõigi kliendigruppide puhul ühtemoodi. Antud

koondumise puhul piiritletud kaubaturgu ei ole lülitatud mõningate spetsiifiliste toodete nagu tornkraanade ja betooni transportivate ja pumpavate seadmete rentimist. Tavaliselt kuuluvad betooni transportivad või pumpavad seadmed betooni tootvatele ettevõtetele ning nad pakuvad lisateenust oma põhitootetele. Tornkraanade tööspetsiifika erineb tavalisest rendist, nende töötamiseks, püstitamiseks ja hooldamiseks on vaja eriväljaõppega inimesi. Antud valdkonnas on suur vastutus ning üldjuhul tegelevad selle tootega spetsialiseerunud ettevõtted. Samuti on nimetatud valdkondadesse sisenemisbarjäärid väga kõrged sõltuvalt tehnika hinnast.

Geograafiline kaubaturg on antud koondumise puhul piiritletud kogu Eesti territooriumiga. Suurematel rendiettevõtetel paiknevad rendipunktid üle Eesti ning teenuseid pakutakse klientidele kohalike müügiesinduste kaudu. Nii on AS-i Ramirent rendipunktid Tallinnas, Tartus, Pärnus, Narvas ja Kuressaares; Altima Eesti OÜ-l Tallinnas, Tartus, Narvas ja Jõhvis, nende suurimal konkurendil AS-l Ehitustööriist – Tallinnas, Tartus, Pärnus, Jõhvis ja Rakveres.

Koondumise teate esitaja hinnangul oli Eesti ehitusseadmete ja –masinate rentimise kaubaturu maht 2002.a ligikaudu [...] miljonit krooni, kuna kaubaturg on seoses ehitusturu laienemisega jätkuvalt kasvufaasis, siis 2003.a prognoositakse seadmete rentimise [...] %-st kasvu.

AS Ramirent turuosa Eesti ehitusseadmete ja –masinate rentimise kaubaturul oli 2002.a ligikaudu [...] %. Altima Eesti OÜ registreeriti 2002.a novembris, kuni selle ajani teostati Eestis rendialast tegevust Altima AB emaettevõtte NCC AB poolt, kelle turuosa oli ligikaudu [...] %. AS Ramirent ja Altima Eesti OÜ prognoositav turuosa on 2003.a ligikaudu [...] %.

### **Hinnang koondumisele**

KonkS § 22 lg 2 kohaselt keelab Konkurentsiameti peadirektor või tema asetäitja koondumise, kui see võib tekitada või tugevdada turguvalitsevat seisundit, mis oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul.

KonkS § 13 lg 1 järgi on turguvalitsev ettevõtja, kellele kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest või kelle positsioon võimaldab tal sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest.

Koondumise teate esitaja andmetel oli koondumise osaliste ühine turuosa Eesti ehitusseadmete ja –masinate rentimise kaubaturul 2002.a ligikaudu [...] % ja 2003.a ligikaudu [...] %. Seega kuulub koondumise osalistele alla 40 % nimetatud kaubaturu mahust ning koondumine ei tekita ega tugevda turguvalitsevat seisundit KonkS § 13 lg 1 tähenduses.

Koondumise osaliste tütarettevõtjate AS Ramirent ja Altima Eesti OÜ suurimad konkurendid on Rootsi Cramo kontserni kuuluv AS Ehitustööriist üle [...] %-lise turuosaga ja Soome Pekkaniska Oy tütarettevõtja Pekka Niska Eesti AS ligikaudu [...] %-lise turuosaga. Kaubaturul tegutsevad veel OÜ Ekskavar (turuosa ligikaudu [...] %), BYGG & Maskin AS (turuosa ligikaudu [...] %), OÜ Rendimeister (turuosa ligikaudu [...] %) ja teised väiksemate mahtudega ettevõtjad. Arvestades Ramirent Oyj ja Altima AB koondumise tulemusel Eestis tekkivat turuosa ehitusseadmete ja –masinate rentimise kaubaturul, konkurentide arvu, nende majanduslikku ja finantsjõudu, seadusandlike takistuste puudumist kaubaturule sisenemisel ning teisi tegureid, ei esine käesoleva koondumise puhul KonkS § 22 lg 2 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1

**Otsustan:**

Anda luba Ramirent Oyj ja Altima AB (publ) koondumisele.

Käesolevale otsusele saab esitada kaebuse Tallinna Halduskohtusse 30 päeva jooksul sellest teada saamisest või päevast, kui isik pidi otsusest teada saama (Halduskohtumenetluse seadustik § 9).

Peeter Tammistu